

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

11. september 2014*

»Præjudiciel forelæggelse — direktiv 2000/31/EF — anvendelsesområde — injuriesag«

I sag C-291/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Eparchiako Dikastirio Lefkosias (Cypern) ved afgørelse af 27. marts 2013, indgået til Domstolen den 27. maj 2013, i sagen:

Sotiris Papasavvas

mod

O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd,

Takis Kounnafi,

Giorgos Sertis,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.L. da Cruz Vilaça, og dommerne J.-C. Bonichot (refererende dommer) og A. Arabadjiev

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: A. Calot Escobar,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Sotiris Papasavvas ved dikigoros C. Christaki
- O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd ved dikigoros L. Paschalidis
- den cypriotiske regering ved K. Lykourgos, som befuldmægtiget
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved H. Tserepa-Lacombe og F. Wilman, som befuldmægtigede,

* Processprog: græsk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (EFT L 178, s. 1).
- 2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Sotiris Papasavvas på den ene side og O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, Takis Kounnafi og Giorgos Sertis på den anden side vedrørende erstatningssøgsmål indbragt af Sotiris Papasavvas på grund af den skade, som han har lidt som følge af handlinger, der betragtes som injurier.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 17. betragtning til direktiv 2000/31 har følgende ordlyd:

»En definition af informationssamfundstjenester findes allerede i fællesskabsretten [...]; denne definition omfatter enhver tjeneste, der normalt leveres mod betaling, og som teleformidles ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og dataoplagringsudstyr [...]«

- 4 18. betragtning til direktivet har følgende ordlyd:

»Informationssamfundstjenester [...] omfatter også, når der er tale om erhvervsmæssig virksomhed, tjenester, som modtageren ikke yder vederlag for, f.eks. tjenester, som består i at tilbyde onlineinformation eller kommerciel kommunikation, eller tjenester, som leverer redskaber til at søge, få adgang til og hente data; informationssamfundstjenester omfatter også tjenester, der består i at udsende information via kommunikationsnetværk, give adgang til et kommunikationsnetværk eller være vært for information, som leveres af tjenestemodtageren; [...]«

- 5 22. betragtning til samme direktiv er affattet således:

»Informationssamfundstjenester bør kontrolleres på det sted, hvor tjenesterne udføres, for at sikre en effektiv beskyttelse af almene hensyn; [...] for effektivt at sikre den frie udveksling af tjenesteydelser og for at skabe retssikkerhed for tjenesteyderne og -modtagerne bør informationssamfundstjenester principielt være underlagt retssystemet i den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret.«

- 6 42. betragtning til samme direktiv lyder som følger:

»De fritagelser for ansvar, der er fastlagt i dette direktiv, omfatter kun de tilfælde, hvor en informationssamfundstjenesteyders aktivitet er begrænset til den tekniske drift af og indrømmelse af adgang til et kommunikationsnet, hvor informationer, som er stillet til rådighed af tredjemand, transmitteres eller oplagres midlertidigt med det ene formål at gøre transmissionen mere effektiv;

denne aktivitet er udelukkende teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at leverandøren af informationssamfundstjenesten hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres.«

7 43. betragtning til direktiv 2000/31 har følgende ordlyd:

»En tjenesteyder kan fritages for ansvar for ren videreformidling (»mere conduit«) og for caching (automatisk, mellemliggende og midlertidig oplagring), hvis den pågældende på ingen måde er involveret i de informationer, der transmitteres; dette forudsætter bl.a., at den pågældende ikke ændrer de informationer, der transmitteres; dette krav omfatter ikke tekniske manipulationer, der finder sted i løbet af transmissionen, da disse ikke ændrer de transmitterede informationers integritet.«

8 Direktivets artikel 2 fastsætter:

»I dette direktiv forstås ved:

- a) »[I]nformationssamfundstjenester«: tjenester som defineret i artikel 1, nr. 2), i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EFT L 204, s. 37)], som ændret ved [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 (EFT L 217, s. 18, herefter »direktiv 98/34«)].
- b) »[T]jenesteyder«: enhver fysisk eller juridisk person, som leverer en informationssamfundstjeneste.
- c) »[E]tableret tjenesteyder«: en tjenesteyder, som faktisk udøver erhvervsmæssig virksomhed i et ikke nærmere angivet tidsrum ved hjælp af en fast indretning. Det forhold, at der findes og anvendes tekniske og teknologiske hjælpemidler, som benyttes til at levere tjenesten, medfører ikke i sig selv, at tjenesteyderen er etableret.

[...]

- h) »[K]oordineret område«: de krav, der i medlemsstaternes retssystemer er fastsat for leverandører af informationssamfundstjenester eller for informationssamfundstjenester, uanset om de er generelle eller specifikt fastsat for disse.

- i) Det koordinerede område vedrører krav, som tjenesteyderen skal opfylde:

[...]

- når han udøver aktivitet som leverandør af informationssamfundstjenester, f.eks. krav til tjenesteyderens adfærd, krav til kvaliteten eller indholdet af tjenesten, herunder krav, som gælder i forbindelse med reklamer og kontrakter, eller krav vedrørende tjenesteyderens ansvar.

[...]«

9 Artikel 3 i direktiv 2000/31 med overskriften »Det Indre Marked« bestemmer:

»1. Hver medlemsstat påser, at de informationssamfundstjenester, som leveres af en tjenesteyder etableret på medlemsstatens territorium, er i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der finder anvendelse i denne medlemsstat inden for det koordinerede område.

2. Medlemsstaterne må ikke af grunde, der henhører under det koordinerede område, begrænse adgangen til at levere informationssamfundstjenester fra en anden medlemsstat.

3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på de områder, der er nævnt i bilaget.

4. Medlemsstaterne kan træffe foranstaltninger til fravigelse af stk. 2 for en bestemt informationssamfundstjeneste, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) foranstaltningerne skal:

i) være nødvendige af en af følgende grunde:

— ufravigelige retsgrundsætninger [...]

[...]

— beskyttelse af forbrugere [...]

ii) træffes over for en informationssamfundstjeneste, som krænker de i nr. i) omhandlede mål, eller som udgør en alvorlig og tungtvejende risiko for en krænkelse af disse mål

iii) stå i et rimeligt forhold til disse mål.

[...]«

10 Artikel 12-14 i samme direktiv indgår i dettes afdeling 4 med overskriften »Formidleransvar for tjenesteydere«:

11 Artikel 12 i direktiv 2000/31 med overskriften »Ren videreformidling (»Mere conduit«)« bestemmer:

»1. Ved levering af en informationssamfundstjeneste i form af transmission på et kommunikationsnet af information, der leveres af en tjenestemodtager, eller levering af adgang til et kommunikationsnet sikrer medlemsstaterne, at tjenesteyderen ikke er ansvarlig for den transmitterede information, forudsat at tjenesteyderen:

a) ikke selv iværksætter transmissionen

b) ikke udvælger modtageren af transmissionen og

c) ikke udvælger og ikke ændrer den transmitterede information.

2. Den i stk. 1 omhandlede transmission og levering af adgang omfatter automatisk, mellemliggende og kortvarig oplagring af transmitteret information, forudsat at denne oplagring udelukkende tjener til udførelse af transmission på kommunikationsnettet, og dens varighed ikke overstiger den tid, der med rimelighed kan antages at være nødvendig til transmissionen.

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds mulighed for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den.«

12 Artikel 13 i direktiv 2000/31 med overskriften »Caching« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, der består i transmission på et kommunikationsnet af information, som leveres af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for automatisk, mellemliggende og midlertidig oplagring af denne information foretaget alene med det formål at gøre senere transmission af informationen til andre tjenestemodtagere efter disses anmodning mere effektiv, forudsat:

- a) at tjenesteyderen ikke ændrer informationen
- b) at tjenesteyderen overholder betingelserne for adgang til informationen
- c) at tjenesteyderen overholder reglerne om ajourføring af informationen, angivet på en måde, der er almindelig anerkendt og anvendt af industrien
- d) at tjenesteyderen ikke foretager indgreb i den lovlige anvendelse af teknologi, som er almindelig anerkendt og anvendt af industrien, med det formål at skaffe sig data om anvendelsen af informationen, og
- e) at tjenesteyderen straks tager skridt til at fjerne den information, han har oplagret, eller til at hindre adgangen til den, når han får konkret kendskab til, at informationen er blevet fjernet fra nettet eller adgangen til den hindret, eller at en domstol eller en administrativ myndighed har krævet informationen fjernet eller adgangen til den hindret.

2. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den.«

13 Dette direktivs artikel 14, som har overskriften »Oplagring (»Hosting«)«, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager, forudsat:

- a) at tjenesteyderen ikke har konkret kendskab til den ulovlige aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den ulovlige aktivitet eller information fremgår, eller
- b) at tjenesteyderen fra det øjeblik, hvor han får et sådant kendskab, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystemer at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den, eller medlemsstaternes muligheder for at fastlægge procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den.«

- 14 Nævnte direktivs artikel 18, stk. 1, med overskriften »Søgsmålsadgang« bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne drager omsorg for, at indgivelse af søgsmål i henhold til national ret vedrørende aktiviteter i forbindelse med informationssamfundstjenester kan føre til hurtig vedtagelse af forholdsregler, herunder foreløbige forholdsregler, for at bringe den påståede overtrædelse til ophør og hindre, at der opstår yderligere skade for de berørte interesser.«

- 15 Artikel 1 i direktiv 98/34 bestemmer:

»I nærværende direktiv forstås ved:

[...]

- 2) »tjeneste«: enhver tjeneste i informationssamfundet, dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.

Med henblik på denne definition forstås ved

- »teleformidling«: at en tjeneste ydes, uden at parterne er til stede samtidig
- »ad elektronisk vej«: at en tjeneste fra afsendelsesstedet sendes og på bestemmelsesstedet modtages ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og datalagringsudstyr, og som udelukkende sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
- »på individuel anmodning fra en tjenestemodtager«: at en tjeneste ydes ved transmission af data på individuel anmodning.

En vejledende liste over tjenester, der ikke er omfattet af denne definition, findes i bilag V.

[...]«

Cypriotisk ret

- 16 Injurier reguleres af kapitel 148, artikel 17-25, i loven om erstatning uden for kontrakt.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 17 Den 11. november 2010 anlagde Sotiris Papasavvas erstatningssag ved Eparchiako Dikastirio Lefkosias mod O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, en pressevirksomhed, samt Takis Kounnafi, chefredaktør og journalist på avisen O Fileleftheros, og Giorgos Sertis, journalist på samme avis, som følge af handlinger, der ifølge sagsøgeren udgjorde injurier.
- 18 Sotiris Papasavvas har nedlagt påstand om erstatning for skade, som han havde lidt som følge af avisartikler, som var offentliggjort i den nationale avis O Fileleftheros den 7. november 2010 og lagt online på to websider (<http://www.philenews.com> og www.phileleftheros.com). Han har ligeledes nedlagt påstand om, at den nationale ret iværksætter foreløbige forholdsregler for at forbyde offentliggørelsen af de anfægtede artikler.
- 19 Eparchiako Dikastirio Lefkosias er af den opfattelse, at afgørelsen af den tvist, der er indbragt for den, delvist afhænger af fortolkningen af direktiv 2000/31.

20 Under disse omstændigheder har Eparchiako Dikastirio Lefkosias besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Henset til, at medlemsstaternes lovgivning om injurier påvirker muligheden for at levere elektroniske informationstjenester både på nationalt plan og på EU-plan, skal den omhandlede lovgivning da opfattes som en begrænsning af leveringen af informationstjenester med hensyn til gennemførelsen af direktiv [2000/31]?
- 2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, skal bestemmelserne om ansvar i artikel 12-14 i direktiv [2000/31] da finde anvendelse på området for civilretlige søgsmål mellem private parter, eksempelvis i sager om civilretligt ansvar i tilfælde af injurier, eller er de begrænset til civilretligt ansvar i handelstransaktioner/forbrugeraftaler?
- 3) I lyset af formålet med artikel 12-14 i direktiv [2000/31] om ansvar for leverandørerne af informationssamfundstjenester og under hensyntagen til, at der i flere medlemsstater kræves et sagsanlæg, inden der kan iværksættes foreløbige foranstaltninger i form af forbud, som forbliver gældende indtil sagens afslutning, i hvilket omfang skaber disse bestemmelser individuelle rettigheder, som kan påberåbes som forsvar inden for en civil sag om injurier, eller udgør de retlige hindringer for det nævnte sagsanlæg?
- 4) Finder begreberne »informationssamfundstjenester« og »leverandør [af informationssamfundstjenester]« som omhandlet i artikel 2 i direktiv [2000/31] og artikel 1, stk. 2, i direktiv [98/34] anvendelse på onlineinformationstjenester, som modtageren ikke yder vederlag for, men hvor vederlaget oppebæres indirekte i form af handelsreklame, som fremvises på websiden?
- 5) Henset til definitionen af »leverandør [af informationssamfundstjenester]« i artikel 2 i direktiv [2000/31] og artikel 1, stk. 2, i direktiv [98/34] i hvilket omfang kan der da være tale om »ren videreformidling«, »caching« eller »oplagring« (»hosting«) som omhandlet i artikel 12-14 i direktiv [2000/31] i en eller flere af følgende tilfælde:
 - a) avis med en gratis tilgængelig webside, på hvilken den elektroniske udgave af den trykte avis offentliggøres – med alle artikler og al reklame som i den trykte udgave – i PDF-format eller andet tilsvarende elektronisk format
 - b) frit tilgængelig onlineavis, hvor leverandøren oppebærer vederlag gennem handelsreklame, som fremvises på websiden, og hvor den i onlineavisen offentliggjorte information leveres af avisens personale og/eller freelancejournalister
 - c) betalings-webside, som tilbyder en af de i litra a) og b) ovenfor angivne tjenesteydelser?»

Formaliteten

- 21 Sotiris Papasavvas har gjort gældende, at det præjudicielle spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling.
- 22 Han har bl.a. anført, at anmodningen er fremsat »for tidligt« af den forelæggende ret, idet sagsøgte i hovedsagen endnu ikke har indgivet deres svarskrift, og de faktiske omstændigheder endnu ikke er fastlagt. Den forelæggende ret har således ikke haft fuldt kendskab til de juridiske spørgsmål, som rejses ved den tvist, der er indbragt for den, og de forelagte spørgsmål vil være hypotetiske.

- 23 Han er ligeledes af den opfattelse, at direktiv 2000/31 ikke har forbindelse med hovedsagen, idet det alene vedrører tjenesteydere og ikke modtagere af tjenesteydelser, og at besvarelsen af de spørgsmål, som den forelæggende ret har forelagt, ikke er nødvendig for tvistens afgørelse.
- 24 Den forelæggende rets beskrivelse af de retlige og faktiske omstændigheder i sagen forekommer imidlertid tilstrækkelig for at Domstolen kan tage stilling til sagen, og det fjerde spørgsmål har netop til formål at undersøge, om tvisten i hovedsagen henhører under direktiv 2000/31 eller ej.
- 25 Det følger heraf, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det fjerde spørgsmål

- 26 Med det fjerde spørgsmål, som skal undersøges først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 skal fortolkes således, at begrebet »informationssamfundstjenester« i denne bestemmelses forstand omfatter tjenester, hvorved der leveres onlineinformation, og for hvilke tjenesteyderen ikke modtager vederlag fra modtageren, men i kraft af midler opnået gennem reklamer, der vises på en webside.
- 27 Det skal i denne henseende bemærkes, at artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 definerer begrebet »informationssamfundstjenester« med henvisning til artikel 1, stk. 2, i direktiv 98/34, som omfatter enhver tjeneste, der »normalt ydes mod betaling«, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.
- 28 Hvad angår spørgsmålet, om dette vederlag nødvendigvis skal erlægges af modtageren af tjenesteydelsen selv, bemærkes, at en sådan betingelse udtrykkeligt er udelukket ved 18. betragtning til direktiv 2000/31, i lyset af hvilken artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 skal fortolkes, og som præciserer, at informationssamfundstjenester også, når der er tale om erhvervsmæssig virksomhed, omfatter tjenester, »som modtageren ikke yder vederlag for, f.eks. tjenester, som består i at tilbyde onlineinformation eller kommerciel kommunikation«.
- 29 Denne fortolkning svarer til definitionen på »tjenesteydelser« i artikel 57 TEUF, som heller ikke kræver, at tjenesteydelsen betales af den, der modtager ydelsen (jf. bl.a. dom Bond van Adverteerders m.fl., 352/85, EU:C:1988:196, præmis 16).
- 30 Henset til ovenstående bemærkninger skal det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 2, litra a), i direktiv 2000/31 skal fortolkes således, at begrebet »informationssamfundstjenester« i denne bestemmelses forstand omfatter tjenester, hvorved der leveres onlineinformation, for hvilke tjenesteyderen ikke modtager vederlag fra modtageren, men fra midler opnået gennem reklamer, der vises på internettet.

Det første spørgsmål

- 31 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2000/31 er til hinder for anvendelsen af en ordning med civilretligt ansvar for injurier for udbydere af informationssamfundstjenester.

- 32 I henhold til direktivets artikel 3, stk. 1, påser hver medlemsstat, at de informationssamfundstjenester, som leveres af en tjenesteyder etableret på medlemsstatens territorium, er i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der finder anvendelse i denne medlemsstat inden for det koordinerede område, og dette område omfatter i henhold til direktivets artikel 2, litra h), bl.a. reglerne for tjenesteyderens civilretlige ansvar.
- 33 Det følger heraf, at direktiv 2000/31 ikke er til hinder for, at en medlemsstat vedtager en ordning med civilretligt ansvar for injurier, der finder anvendelse for udbydere af informationssamfundstjenester etableret på dens område.
- 34 Derimod fastsætter artikel 3, stk. 2, i direktiv 2000/31, at medlemsstaterne ikke af de grunde, der henhører under det koordinerede område, må begrænse adgangen til at levere informationssamfundstjenester fra en anden medlemsstat.
- 35 Det synes at fremgå af forelæggelsesafgørelsen, at de i hovedsagen omhandlede tjenesteydelser ikke stammer fra en anden medlemsstat end Cypern, men leveres af en tjenesteyder, som er etableret i denne sidstnævnte medlemsstat. I et sådant tilfælde, hvor direktivets artikel 3, stk. 2, ikke kan finde anvendelse, er det ikke fornødent at undersøge bestemmelsens eventuelle betydning.
- 36 Det følger heraf, at da den forelæggende ret ikke er fremkommet med yderligere præciseringer, skal det første spørgsmål besvares med, at direktiv 2000/31 ikke er til hinder for anvendelsen af en ordning med civilretligt ansvar for injurier i en sag som den i hovedsagen omhandlede.

Det femte spørgsmål

- 37 Med det femte spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de begrænsninger af det civilretlige ansvar, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, finder anvendelse på tilfældet med en pressevirksomhed, som råder over en webside, hvorpå det offentliggør den elektroniske version af en avis, der skrives af journalister, der er ansatte eller freelance, idet dette selskab i øvrigt modtager vederlag fra midler opnået gennem reklamer, der bliver vist på websiden. Den forelæggende ret ønsker ligeledes oplyst, om besvarelsen af dette spørgsmål er den samme, uanset om adgangen til websiden er gratis eller sker mod betaling.
- 38 Artikel 12-14 i direktiv 2000/31 vedrører situationer, hvori en udbyder af informationssamfundstjenester henholdsvis udøver aktiviteter med »ren videreformidling«, »caching« eller »oplagring« (»hosting«).
- 39 Som det fremgår af overskriften til direktivets afdeling 4, skal rollen for tjenesteyderen, som er omfattet af disse bestemmelser, være begrænset til rollen som »formidler«.
- 40 Det fremgår i øvrigt af 42. betragtning til direktiv 2000/31, at de ansvarsundtagelser, der er fastlagt i dette direktiv, kun omfatter de tilfælde, hvor en informationssamfundstjenesteyders aktivitet udelukkende er teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at han hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres (jf. dom Google France og Google, C-236/08 – C-238/08, EU:C:2010:159, præmis 113).
- 41 Domstolen har udledt heraf, at det for at fastslå, om ansvaret for tjenesteyderen kunne begrænses i henhold til artikel 14 i direktiv 2000/31, skulle undersøges, om den rolle, som den pågældende udbyder har, er neutral, for så vidt som den udelukkende er teknisk, automatisk og passiv, således at udbyderen ikke har kendskab til eller kontrol over de informationer, han lagrer (jf. dom Google France og Google, EU:C:2010:159, præmis 114, og L'Oréal m.fl. EU:C:2011:474, præmis 113).

- 42 Domstolen har således fastslået, at den omstændighed i sig selv, at en søge- og annonceringsydelse leveres mod betaling, at udbyderen fastsætter betalingsvilkårene eller videre, at den pågældende giver en række generelle oplysninger til sine klienter, ikke kan have til følge, at udbyderen ikke omfattes af de ansvarsundtagelser, som er fastsat i direktiv 2000/31 (jf. dom Google France og Google, EU:C:2010:159, præmis 116, og L'Oréal m.fl., EU:C:2011:474, præmis 115).
- 43 Udbyderens rolle ved formuleringen af den kommercielle besked, som ledsager det salgsfremmende link, eller ved skabelsen eller valget af søgeord er til gengæld af relevans (jf. dom Google France og Google, EU:C:2010:159, præmis 118).
- 44 Det forholder sig endvidere således, at såfremt udbyderen yder bistand bestående i bl.a. at optimere eller fremme de omhandlede salgsudbud, har han ikke en neutral rolle i forholdet mellem sin kunde, der er sælger, og de potentielle købere, men har udøvet en aktiv rolle, som giver ham kendskab til eller kontrol over de lagrede informationer vedrørende disse salgsudbud (dom L'Oréal m.fl., EU:C:2011:474, præmis 116).
- 45 Når en pressevirksomhed, som offentliggør den elektroniske udgave af en avis på internettet, således i princippet har kendskab til de informationer, den offentliggør, og udøver en kontrol hermed, kan den følgelig ikke betragtes som en »formidler« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, uanset om adgangen til websiden sker mod betaling eller er gratis.
- 46 Henset til ovenstående bemærkninger skal det femte spørgsmål besvares med, at de begrænsninger af det civilretlige ansvar, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, ikke omfatter tilfældet med en pressevirksomhed, som råder over en webside, hvorpå det offentliggør den elektroniske version af en avis, idet dette selskab i øvrigt modtager vederlag fra midler opnået gennem reklamer, der bliver vist på websiden, når virksomheden har kendskab til de offentliggjorte informationer og udøver kontrol hermed, uanset om adgangen til websiden er gratis eller sker mod betaling.

Det andet spørgsmål

- 47 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de begrænsninger af ansvaret, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, kan finde anvendelse på sager mellem private vedrørende det civilretlige ansvar for injurier med henblik på at kunne fortolke den nationale lovgivning i overensstemmelse hermed.
- 48 Henset til besvarelsen af det femte spørgsmål, hvorefter de i hovedsagen omhandlede tjenesteydere ikke forekommer at kunne betragtes som formidlere i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, kunne det være ufornuddent at tage stilling til dette spørgsmål. Domstolen finder det ikke desto mindre nyttigt at besvare det andet spørgsmål, for så vidt som det ikke fremgår klart af forelæggelsesafgørelsen, om betingelserne i det femte spørgsmål svarer til de i hovedsagen omhandlede.
- 49 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at artikel 2, litra b), i direktiv 2000/31 definerer begrebet »tjenesteyder« som enhver fysisk eller juridisk person, som leverer en informationssamfundstjeneste.
- 50 Følgelig skal det andet spørgsmål besvares med, at de begrænsninger af det civilretlige ansvar, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, kan finde anvendelse på sager mellem private vedrørende det civilretlige ansvar for injurier, når de betingelser, der er anført i bestemmelserne, er opfyldt.

Det tredje spørgsmål

- 51 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12-14 i direktiv 2000/31 skal fortolkes således, at de giver en udbyder af informationssamfundstjenester mulighed for at forhindre, at der anlægges sag mod den pågældende, og følgelig hindre en national rets vedtagelse af foreløbige forholdsregler. Hvis dette ikke er tilfældet ønsker den forelæggende ret oplyst, om bestemmelserne skaber individuelle rettigheder, som den pågældende tjenesteyder kan påberåbe sig som forsvar under en retssag som den i hovedsagen omhandlede.
- 52 Som nævnt ovenfor er det muligt, at det er ufornuddent at besvare dette spørgsmål, idet de i hovedsagen omhandlede tjenesteydere ikke forekommer at kunne anses for at være formidlere som omhandlet i artikel 12-14 i direktiv 2000/31.
- 53 Domstolen ønsker ikke desto mindre at gøre den forelæggende ret opmærksom på, at disse bestemmelser efter deres formål ikke vedrører de betingelser, der skal være opfyldt, for at der kan anlægges sag om civilretligt ansvar mod disse tjenesteydere, hvilket i mangel af præciseringer i EU-retten henhører under medlemsstaternes enekompetence med forbehold for principperne om ækvivalens og effektivitet.
- 54 Hvad angår spørgsmålet om disse bestemmelser skaber individuelle rettigheder, som kan påberåbes af tjenesteyderne som forsvar under en sag om civilretligt ansvar i tilfælde af injurier, bemærkes, at hvad angår sager mellem private som den i hovedsagen omhandlede har Domstolen flere gang fastslået, at et direktiv ikke i sig selv kan skabe forpligtelser for private, og at en direktivbestemmelse derfor ikke som sådan kan påberåbes over for sådanne personer (jf. bl.a. domme Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, præmis 48, og Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, præmis 20), dog med forbehold for en eventuel erstatningssag, som kan anlægges mod staten for skade lidt som følge af tilsidesættelse af EU-retten, som kan tilregnes den (jf. bl.a. dom Francovich m.fl., C-6/90 og C-9/90, EU:C:1991:428, præmis 35).
- 55 Siden fristen for gennemførelse af direktiv 2000/31 udløb har medlemsstaterne ikke desto mindre skulle have fastsat de i bestemmelserne anførte begrænsninger af ansvaret i national ret.
- 56 I tilfælde af, at sådanne begrænsninger til trods herfor ikke er gennemført i national ret, er den nationale domstol forpligtet til, i videst muligt omfang, at fortolke national ret i lyset af direktivets ordlyd og formål med henblik på at opnå det med direktivet tilsigtede resultat og således handle i overensstemmelse med artikel 288, stk. 3, TEUF (jf. bl.a. domme von Colson og Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, præmis 26, og Marleasing, C-106/89, EU:C:1990:395, præmis 8).
- 57 Følgelig skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 12-14 i direktiv 2000/31 ikke giver en udbyder af informationssamfundstjenester mulighed for at forhindre, at der anlægges en sag om civilretligt ansvar mod den pågældende, og følgelig hindre en national rets vedtagelse af foreløbige forholdsregler. De begrænsninger af ansvaret, der er fastsat i disse bestemmelser, kan påberåbes af tjenesteyderen i overensstemmelse med bestemmelserne i national ret, som sikrer deres gennemførelse, eller i mangel heraf efter en fortolkning af national ret i overensstemmelse hermed. Derimod kan direktiv 2000/31 ikke inden for rammerne af en sag som den i hovedsagen omhandlede i sig selv skabe forpligtelser for private og kan således ikke påberåbes som sådan mod private.

Sagens omkostninger

- 58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den præjudicielle ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) skal fortolkes således, at begrebet »informationssamfundstjenester« i denne bestemmelses forstand omfatter tjenester, hvorved der leveres onlineinformation, for hvilke tjenesteyderen ikke modtager vederlag fra modtageren, men fra midler opnået gennem reklamer, der vises på internettet.
- 2) Direktiv 2000/31 er ikke til hinder for anvendelsen af en ordning med civilretligt ansvar for injurier i en sag som den i hovedsagen omhandlede.
- 3) De begrænsninger af det civilretlige ansvar, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, omfatter ikke tilfældet med en pressevirksomhed, som råder over en webside, hvorpå det offentliggør den elektroniske version af en avis, idet dette selskab i øvrigt modtager vederlag fra midler opnået fra reklamer, der bliver vist på websiden, når virksomheden har kendskab til de offentliggjorte informationer og udøver kontrol hermed, uanset om adgangen til websiden er gratis eller sker mod betaling.
- 4) De begrænsninger af det civilretlige ansvar, som er anført i artikel 12-14 i direktiv 2000/31, kan finde anvendelse på sager mellem private vedrørende det civilretlige ansvar for injurier, når de betingelser, der er anført i bestemmelserne, er opfyldt.
- 5) Artikel 12-14 i direktiv 2000/31 giver ikke en udbyder af informationssamfundstjenester mulighed for at forhindre, at der anlægges sag mod den pågældende, og følgelig hindre en national rets vedtagelse af foreløbige forholdsregler. De ansvarsbegrænsninger, der er fastsat i disse bestemmelser, kan påberåbes af tjenesteyderen i overensstemmelse med bestemmelserne i national ret, som sikrer deres gennemførelse, eller i mangel heraf efter en fortolkning af national ret i overensstemmelse hermed. Derimod kan direktiv 2000/31 ikke inden for rammerne af en sag som den i hovedsagen omhandlede i sig selv skabe forpligtelser for private og kan således ikke påberåbes som sådan mod private.

Underskrifter